

ΛΕΥΚΑΔΟΤΡΟΠΙΟ

Τριμηνιαίο περιοδικό όργανο της Ομοσπονδίας των Απανταχού Λευκίων
Έτος 5ο - Τεύχος 21ο - Απρίλιος - Μάιος - Ιούνιος 2010

Κάτοικοι της Πάργας, Πρέβεζας, Βόνιτσας και Αγ. Μαύρας.
Χαλκογραφία του S. Sauveur 1799.

Ένα θέμα από τον άτλαντα του έργου που εκδόθηκε το 1799 αποτελούμενο από 3 τόμους κείμενο και έναν (1) άτλαντα, με τίτλο "Vouage Aux Iles Ioniennes" (γαλλικές αποικίες μετά το 1797).

ΤΟ Δ.Σ. ΤΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ	ΘΕΟΦΥΛΑΚΤΟΣ Δ. ΛΟΓΟΘΕΤΗΣ
Α' ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ	ΛΕΩΝΙΔΑΣ Χ. ΚΟΝΤΟΓΙΩΡΓΗΣ
Β' ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ	ΙΩΑΝΝΗΣ Κ. ΚΑΤΩΠΟΔΗΣ
ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ	ΘΩΜΑΣ Ε. ΧΟΡΤΗΣ
ΑΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ	ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α. ΒΡΕΤΟΣ
ΤΑΜΙΑΣ	ΘΩΜΑΣ Χ. ΛΑΖΑΡΗΣ
ΑΝΑΠΛ. ΤΑΜΙΑΣ	ΑΝΔΡΕΑΣ Δ. ΒΛΑΧΟΣ
ΕΦΟΡΟΣ ΔΗΜ. ΣΧΕΣΕΩΝ	ΙΩΑΝΝΗΣ Σ. ΒΛΑΧΟΣ
ΜΕΛΟΣ	ΣΩΚΡΑΤΗΣ Ι. ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ
ΜΕΛΟΣ	ΚΩΝ/ΝΟΣ Γ. ΚΟΝΤΟΓΙΩΡΓΗΣ
ΜΕΛΟΣ	ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ Δ. ΚΟΝΤΟΓΙΩΡΓΗΣ
ΜΕΛΟΣ	ΕΥΓΕΝΙΟΣ Α. ΜΑΝΩΛΙΤΣΗΣ
ΜΕΛΟΣ	ΝΙΚΟΛΑΟΣ Τ. ΜΑΡΑΓΚΟΣ
ΜΕΛΟΣ	ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Β. ΠΑΛΜΟΣ
ΜΕΛΟΣ	ΣΩΤΗΡΙΟΣ Χ. ΡΑΥΤΟΠΟΥΛΟΣ

Περιεχόμενα

- 146η Επέτειος της Ένωσης της Επτανήσου με την Ελλάδασελ. 3-6
- Δελτία Τύπου της Ομοσπονδίαςσελ. 7
- Δραστηριότητες των Λευκαδίτικων Συλλόγωνσελ. 8-9-10
- Δελτίο Τύπου της Νομαρχίας Λευκάδαςσελ. 11
- Η Συνταγματική κατοχύρωση του Πολιτεύματος της Επτανήσου Πολιτείας ..σελ. 15-19
- ΙΣΤΟΡΙΚΑ: Δημήτριος Θ. Γρίβαςσελ. 20-22
- ΙΣΤΟΡΙΚΑ: Ιωάννης Ν. Σταματέλοςσελ. 23
- Τα εκλογικάσελ. 24-34
- Παροιμίες από τη Λευκάδασελ. 35-37
- ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ:
Νικόλαος Ι. Σταματέλοςσελ. 38-43
- Η Λευκάδα τόπος
προσκυνηματικού τουρισμούσελ. 44-47

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ

ΛΕΥΚΑΔΟΤΡΟΠΙΟ

Τριμηνιαίο περιοδικό όργανο
της Ομοσπονδίας των Απανταχού
Λευκαδίτικων Συλλόγων
Έτος 5ο - Τεύχος 21ο
Απρίλιος - Μάιος - Ιούνιος 2010*

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ:
**ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ
ΛΕΥΚΑΔΙΤΙΚΩΝ ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ**
Γερανίου 41 Αθήνα Τ.Κ. 10431

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΚΑΤΑ ΤΟ ΝΟΜΟ
ΘΕΟΦΥΛΑΚΤΟΣ ΛΟΓΟΘΕΤΗΣ
Πρόεδρος
Καλλιρρόης 39 Αθήνα 11743
Τηλ. 210 9237001

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ:
ΜΑΤΙΝΑ ΠΟΛΙΤΗ
Τηλ.: 6972208536
ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΛΑΧΟΣ
Τηλ.: 6976850961
ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΟΝΤΟΓΙΩΡΓΗΣ
Τηλ.: 6973084927
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΒΡΕΤΟΣ
Τηλ.: 6976154116

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ
Ν.Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ
Ε. Γιάνναρη 5, Αθήνα 118 53
Τηλ. 210-3468268 Fax: 210-3467155

ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ
Τα ευνοήγραφα άρθρα εκφράζουν
τις απόψεις των συγγραφέων τους.

Διόρθωση

Στο τεύχος 20 στην σελίδα 17 ο Γεράσιμος Πνευματικάτος είχε γραφτεί ως Γεράσιμος Πνευματικότατος.

**Παρακαλώ στείλτε εργασίες ή άρθρα που έχουν σχέση με τη Λευκάδα
για να δημοσιευτούν στο Λευκαδοτρόπιο.**

Νικόλαος Ι. Σταματέλος

Λευκάδα
1861-1889

Ποιητής, πεζογράφος και μεταφραστής. Σπούδασε νομικά στην Αθήνα και αναγορεύτηκε διδάκτωρ το 1887. Πατέρας του ήταν ο λόγιος και συγγραφέας Ιωάννης Ν. Σταματέλος (1822 - 1881) φιλόλογος, αρχαιολόγος, γλωσσολόγος και λαογράφος αλλά και καθηγητής στο Γυμνάσιο (1861 - 1865) και Σχολάρχης στο Ελληνικό Σχολείο Λευκάδας (1866 - 1881) και μητέρα του η Φιλαρέτη Σαράντη Καβαριά. Αδέλφια του ο Αναστάσιος (1863 - 1875) και Όλγα (1868 - 1949).

Φοιτητής στην Αθήνα (1882 - 1887) έγινε μέλος μιας φοιτητοπαρέας νέων λογοτεχνών που είχε στέκια στο καφενείο «Κοραής» της οδού Ιπποκράτους και στο εστιατόριο του Λευκαδίτη κυρ - φίλιππα. Ανάμεσά τους οι γνωστότεροι Παύλος Νιρβάνας και Γρηγόριος Ξενόπουλος αλλά και ο Λευκαδίτης γιατρός και μετέπειτα Δήμαρχος και Βουλευτής Λευκάδας Ευστάθιος Βερροιώτης Κυκλοφόρησαν το βραχύβιο περιοδικό *Αθήναι*, ίδρυσαν φιλολογικό σύλλογο με πρόεδρο τον Βερροιώτη και οργάνωσαν εκδήλωση φιλολογική και πατριωτική, στην οποία ο Σταματέλος απαγγέλλει το ποίημά του «Προς την ελληνικήν νεολαίαν».

Σε μια εποχή που η ελληνική κοινωνία κινείται με εκσυγχρονιστικούς ρυθμούς και ανανεωτικές πρωτοβουλίες στην οικονομία και τον δημόσιο βίο, η πνευματική ζωή δίνει τον τόνο και οι νέοι λογοτέχνες εγκαταλείπουν τον μελαγχολικό και παρακμιακό ρομαντισμό και την καθαρεύουσα αναζητώντας νέους δρόμους για την ανανέωση της ποίησης και της πεζογραφίας. Ο Σταματέλος στην ποιητική του συλλογή *Στιχουργήματα* που δημοσίευσε το 1883 είναι ακόμη εξαρτημένος από τη ρομαντική παράδοση, την καθαρεύουσα αλλά και τον θαυμασμό του στην ποίηση του Βαλαωρίτη και οι κριτικοί του ζητούσαν να προσπαθήσει για την ποιητική του βελτίωση και τη γλωσσική

του καλλιέργεια καθώς τα μισά σχεδόν ποιήματά του ήταν γραμμένα στην καθαρεύουσα και διαπνέονταν από μελαγχολική ρομαντική διάθεση. Η συλλογή είναι αφιερωμένη στη Λευκάδα και πολλά ποιήματά του θυμίζουν το νησί του και τους πεθαμένους του, πατέρα και αδελφό. Συνέχισε να δημοσιεύει ποιήματα σε περιοδικά τα οποία δεν συγκέντρωσε σε βιβλίο, αλλά και διηγήματα, όπως «Ο Μπαρμπα - Θωμάς» που επαινέθηκε σε διαγωνισμό διηγήματος του περιοδικού *Εστία* το 1884.

Ασκημένος στη Λαογραφία, την οποία υπηρέτησε με πάθος ο πατέρας του, δημοσίευσε το 1885 στο ημερολόγιο *Ποικίλη Στοά* τα πρώτα κείμενα αστικής λαογραφίας της Λευκάδας, περιγράφοντας σκηνές από τη Μεγάλη Εβδομάδα, το Πάσχα και την Πρωτομαγιά στην πόλη της Λευκάδας. Ύστερα συνέχισε να δημοσιεύει πρωτότυπα και μεταφρασμένα κείμενα και παράλληλα στο τέλος του 1887, ανακηρύχθηκε διδάκτορας της Νομικής.

Η φυμάτωση και ο θάνατός του το Μάρτιο του 1889 στη Λευκάδα, του στέρησαν τη δυνατότητα να ζήσει και να ωριμάσει λογοτεχνικά.

Βιβλιογραφία: Γιώργος Ανδρειωμένος, «Αναζητώντας τα ίχνη του Νικολάου Ι. Σταματέλου», Εταιρεία Λευκαδικών Μελετών, *Πρακτικά ΙΑ' Συμποσίου. Ποίηση: Γιώργος Σεφέρης (1900-1971). Ιστορία - Φιλολογία: Ιωάννης Ν. Σταματέλος (1822-1881), Νικόλαος Ι. Σταματέλος (1861 - μετά 1901), Βασίλειος Ι. Σταματέλος (1869 - 1945). Περιβάλλον και Οικονομία: Η ανάπτυξη της Λευκάδας, Πνευματικό Κέντρο Δήμου Λευκάδας, Γιορτές Λόγου και Τέχνης, Λευκάδα 17 - 19 Αυγούστου 2006, Αθήνα 2007, σ. 143 - 157.*

Τριαντάφυλλος Ε. Σκλαβενίτης

Το ημερολόγιο *Ποικίλη Στοά* τ.Ε' 1885, σελ. 320-324 δημοσίευσε το ποίημα
«Η πρωτοματιά εν Λευκάδι» το οποίο και αναδημοσιεύουμε από το πρωτότυπο.

Η ΠΡΩΤΟΜΑΓΙΑ ΕΝ ΛΕΥΚΑΔΙ

(Αφιέρωση:) ΑΝΔΡ. ΘΕΡΙΑΝΩ.

Καλῶς την τὴ πρωτομαγιά πῶρχεται στολισμένη,
μ' ἀγρόμπελαις, μὲ λούλουδα, μὲ νεραντσιᾶς κλωνάρια,
καὶ χύνει γύρω της χαραὶς καὶ γέλοια ὅθι διαβαίνει,
καὶ τὴ ζηλεύουν τόσαις νιαῖς καὶ τόσα παλληκάρια.

Καλῶς την τὴ πρωτομαγιά ὅπ' ἔχει τέτοια χάρι,
νὰ δίνη ἀγάπῃ 'σ τὴ ζωὴ, 'σ τὴν ὁμορφιὰ καμάρι.

Ποιὰ ἔχει τέτοιαν ὁμορφιὰ καὶ τέτοια περηφάνια ;
ποιὰ πέρνει τ' ἄνθη ἀπὸ τὴ γῆ ἀπ' τὴ νυχτιὰ τ' ἀστέρια ;
ποιὰ φέρει τόσα ζηλευτὰ 'σ τὸ μέτωπο στεφάνια ;
καὶ ποιὰ σκορπᾷ τόσαις μωσκιῶς μὲ τὰ 'δικά της χέρια ;

Μονάχα ἡ πρωτομαγιά τέτοια στολίδια φέρει
συντροφευμένα, ταιριαστὰ μ' ἀγάπης καλοκαίρι.

'Γεῖά σας, χαρά σας ὁμορφαις, ἀπόψε μὴ φοβᾶστε,
γνέφι δὲν ἔχ' ὁ οὐρανός, κλέφταις δὲ περβατοῦνε,
ἐλάτε 'σ τὴ πρωτομαγιά πετάξετε, γελᾶστε
τὴν ἀδολή σας τὴ καρδιὰ πολλοὶ θὰ τὴ 'ντραποῦνε.

Τ' ἄνθη γιὰ σᾶς εἶν' ὁμορφα, ὅμοιος τὸν ὅμοιο 'μοιάζει
ὁ κρῖνος κ' ἡ ἀγρόμπελη 'σ τὰ στήθειά σας ταιριάζει.

'Αδέρφια κάτ' ἐδῶ 'σ τὴ γῆ ὁ πλάστης σᾶς χαρίζει
νὰ τᾶχετε γιὰ συντροφιά καὶ γιὰ παρηγοριά σας,
τὰ ρόδα, τὰ τραντάφυλλα καὶ κάθε τί π' ἀνθίζει
γιὰ νὰ φυλάττε ἀφοβὰ 'σ αὐτὰ τὰ μυστικά σας.

'Σ τὴν ἄδολή σας τὴ καρδιὰ αὐτὰ κρυφομιλοῦνε
γι' αὐτὸ μονάχα τὰ λευκὰ τὰ στήθειά σας ζητοῦνε.

Μὴ ντρέπεστε, κοπέλαις μου, γιὰ σᾶς, γιὰ σᾶς ἀνοίγει
ἡ νύχτα τῆς πρωτομαγιάς τῇ τρυφερῇ ἀγκαλιᾷ της,
θέλει μέσ' τὸ σκοτάδι της ταῖς ὁμορφιαῖς νὰ σμίγῃ
καὶ μέσ' τῇ δρόσο τ' οὐρανοῦ νὰ λούζῃ τὰ παιδιὰ της.

Τοῦ Μάϊ τ' ἀνθὴ καρτεροῦν νὰ ἰδοῦν τὴν ὁμορφιά τους,
μέσα σὲ μάτια ζηλευτὰ ποῦ θὰν' ὀλόγυρά τους.

Μέσ' τὰ περιβόλια τί χαραῖς! τί γέλοια ξεπετᾶνε!
τί μάτια γοργοκίνητα σπίθαις, φωτιαῖς σκορπίζουν!
ὦ! πόσα χεῖλη κόκκινα γλυκὰ ποῦ τραγουδᾶνε!
καὶ πάλαι πόσαις ἀγνωσταῖς καρδούλαις νὰ δακρύζουν!

Μέσ' τῇ χαρὰ παντοτεινὰ κρύβεται καὶ τὸ δάκρυ,
θρεμμένο παραβλάσταρο 'ς τοῦ στήθους μας τὴν ἄκρη.

II

Ἐφέτο—τί κακὴ χρονιά!—κάνουν πῶς δὲ γνωρίζουν,
παιδὶ το' Ἀθήνας—τί κακὴ ἐντύπωσι τοὺς 'κάνει!—
κι' ἀντὶ 'σάν τσ' ἄλλαις ταῖς χρονιαῖς σ' ἐμένα νὰ χαρίζουν
κανένα ῥόδο κόκκινο, κἀνα ξανθὸ βοτάνι,

Τὰ μάτια τους γυρίζουνε—ἀλήθεια 'ντροπιασμένα—
καμώματα τῆς νειότης τους γιὰ νὰ γελοῦν με' μένα.

Ἐ! τί τὸ θέλετε κ' ἐγώ—νὰ μία καὶ τραβᾶω
ἀπ' ἄλλο δρόμο με' στανιὸ καὶ με' καρδιὰ καμμένη
καὶ φεύγοντας παρὰμερὰ με' μίας ἀπαντάω,
μιά ξανθομάλλα ὁμορφοῦ—τὴν ἐκραζαν Ἐλένη.

Ἀνάσσανα καὶ 'σ τὰ παλῆὰ τὰ χρόνια στρέφω πάλι
καὶ ξαστοχᾶω τὴ λύπη μου σιμᾶ σὲ τέτοια κάλλη.

Ἀκοὺς ἐκεῖ, τὸ πονηρό! μονάχῃ ἐτριγυνοῦσε
γιὰ νὰ εἶδῃ κἀτι—τὸ νερὸ ποῦ ὁμορφιά χαρίζει!
τοῦ νεροκράτη τῇ δροσιᾷ ἐδῶ κ' ἐκεῖ ζητοῦσε
καὶ βλέποντας ποῦ σίμωσα δειλὰ καλλισπερίζει.

Καὶ φεύγει... λὲς πῶς τσ' ἔδωκε φτερούγια ἡ ὁμορφιά της
καὶ μένω ἔρημος κ' ἐγώ ἄλλὰ... κι' ὁ νεροκράτης

Χαρὰ σ' ἐμέ, τὸ λούλουδο τὸ κόβ' ἀγάλι-γάλι
τὸ δίνω τὰ χαράμματα σὲ μιὰ μαυρομματούσα
γὰρ νὰ ραντίσῃ μὲ δροσιὰ τὰ δροσερά της κάλλη
καὶ νὰ γένῃ πειὸ ὁμορφή γιὰτὶ τὴν ἀγαποῦσα.

Μὰ τί τὸ θέλεις ! τὴ δροσιὰ ποῦ χύν' ἡ ὁμορφιά της
τὴ σβύν' ἡ τόση ἀσχημιὰ πῶχει γὰρ μὲ ἡ καρδιά της.

Καὶ σὰς λέγω τὴν μόνην ἀλήθειαν, ὅτι ἡ μαυρομμάτα ἐρωμένη
μου ἔχει τόσον σκληρὰν καρδίαν, ὥστε καὶ δημοσίως ἀναγκάζομαι
νὰ τὸ ἐξομολογηθῶ εἰς τὰς καλὰς μου ἀναγνωστρίας, αἵτινες οὐδό-
λως πιστεύω τῇ ὁμοιάζουσι.

Πολὺ δὲ ἐλυπήθην, ἀλλ' ἐκ τῶν ὑστέρων, διότι τοσοῦτον ἀναιδῶς
ὑπέκλειψα τὸ εὐεργετικὸν ἐκεῖνο φυτόν, ὅπερ μετὰ πολλῶν κόπων ἀνε-
κάλυψεν ἡ ξανθὴ Ἑλένη, ἵνα τὸ δωρήσω εἰς τὴν ἐρωμένην μου,
ἡπατήθην . . . ἃς ἦνε !

Ἐφέτος, μετὰ πολλῆς ζηλίας, ἀνεμνήσθην τῶν παιδικῶν μου χρό-
νων, καθ' οὓς καὶ ἐγὼ τότε, μικρὸς πανηγυριστὴς τῆς ὠραίας ταύ-
της ἐσπέρας, ἔβρεχα τὸ λαμπριάτικο κουλοῦρι μου εἰς τὰ ῥέοντα
ὕδατα τῆς Μεγάλης Βρύσης καὶ ἐπὶ τῶν χόρτων ἐξηπλωμένος
ἔτρωγα δροσερόν, δροσερόν τὸ τεμάχιόν μου.

Δυστυχῶς ὅμως

Πόσον ἀλλάζουν οἱ καιροὶ 'σ τὸν κόσμον ἐδῶ κάτου
καὶ ἤδη πλέον, ὅτε διατρέχω τὴν ἡλικίαν ἐκείνην, καθ' ἣν σκέπτε-
ταί τις περισσότερον ἢ διασκεδάζει, ἀρέσκομαι μᾶλλον νὰ παρατηρῶ
περιέργως τὰς εὐφροσύνας τῶν ἄλλων διαχύσεις ἢ νὰ μετέχω αὐτῶν.

*
* *

Ὁ Λευκάδιος τὴν ἐσπέραν τῆς Πρωτομαγιάς δὲν δύναται νὰ εἴπῃ,
ὅτι διασκεδάζει, διότι ἐξέρχεται μετὰ μείζονος θάρρους εἰς περίπα-
τον· δύναται ὅμως νὰ καυχῇθῃ, ὅτι περιβάλλεται ὑπὸ πολλῶν
περιέργων ἐθίμων καὶ προλήψεων.

Τὴν ἐσπέραν ταύτην τὰ παιδιὰ βρέχουν τὸ κουλοῦρι τὸ ὅποιον ἡ
μάνα τους ἐφύλαξεν ἀπὸ τῆς Λαμπρῆς, τρώγοντα αὐτὸ οἰκογενειακῶς,
ἐξηπλωμένα ἐπὶ τῶν χόρτων.

Ἡ καλὴ νοικοκυρὰ βρέχει τὸ μπότι της εἰς τὰ μαγεμμένα νερά

της ἐσπέρας ταύτης, ἵνα διατηρῇ τὸ ὕδωρ καθ' ὅλον τὸ θέρος δροσερόν, καὶ τὴν πρωΐαν μαζεύει τὸ χαμομήλι της γιὰ κάθε περίστασι νὰ τῷχη ὅ τὸ σπίτι.

Ὁ καλὸς νοικοκύρης πέρνει μιὰ πέτρα φωκισμένη καὶ τὴν φυλάττει εἰς τὸ κατῶγί του καθ' ὅλον τὸ ἔτος, ὡς σύμβολον πολυχρονιότητος.

Ἐκάστη δὲ οἰκία τὴν πρωΐαν φέρει τὰ παράθυρά της ἐστολισμένα διὰ τῶν ἐκλεκτοτέρων ἀνθέων, ἐν οἷς ἐξέχει κλάδος Μάϊου, ἀπαραίτητον στοιχεῖον στολισμοῦ τῆς ἡμέρας ταύτης.

Ἀλλὰ ἂν πάντα τὰ ἄνθη καὶ τὰ φυτὰ τὴν ἡμέραν ταύτην προώρισται εἰς τὸ νὰ ἐπιδεικνύωνται φιλαρέσκεις, κοσμοῦντα ὑπερήφηνα παράθυρα ἢ πυργωτὰ στήθη, ὁ πτωχὸς νεροκράτης (*) ἀφ' ἧς μακρὰν εὐνοουμένων ἀνθρώπων, ξένος ποικιλοχρῶν γλαστρῶν, κεκρυμμένος μέσφ' ἀκανθῶν καὶ διαιτώμενος ἐν ἀπροσίτοις τάφροις, σήμερον ἐξυπνᾷ εὐεργετικὸς λίαν, φυλάττων ἐν τῷ κάλυκι αὐτοῦ ἑλὴν τὴν δρόσον τῆς πρωτομαγιάς, ἵνα ἀνταμείψῃ τὴν καλὴν ἐκείνην δεσποινίδα, ἣτις ἤθελε τὸν καλημερίσῃ, τὸν θωπεύσῃ, παρέχων αὐτῇ τὸ ὠραιότερον δῶρον, τὴν δροσερότητά του, ἀντάλλαγμα πρωϊνοῦ φιλήματος ἐπὶ τῶν παρειῶν της.

Καὶ ἄλλθως αἱ καλαὶ μου συμπολίτιδες δοξάζουσιν, ὅτι καθίστανται λευκότεραι νιπτόμεναι τὴν πρωΐαν τῆς πρωτομαγιάς διὰ τῆς δρόσου τοῦ φυτοῦ τούτου.

Ἐν τούτοις πάλιν ἀναγκάζομαι νὰ ἀνατρέξω εἰς τὴν ὠρίαν ἐκείνην ἡλικίαν, ἀναμνησκόμενος τὸ ἥδη ἐκλείψην ἔθιμον, ὅπερ ἐπεκράτει μεταξὺ τῶν μαθητῶν, οἵτινες περὶ χροὶ κατὰ τὴν πρωΐαν τῆς ἡμέρας ταύτης προσέφερον τῷ διδασκάλῳ αὐτῶν τὸ Μάϊ—ὠραιότατον ἐκ στεφάνων ἀνθοπλέκτων σκεύασμα, προσόμοιον ἄροστάτῳ ἐξ οὗ ἤρτηντο καὶ διάφοροι τῆς ἐποχῆς ὀπώραι.

Πρωϊνοί, πρωϊνοί οἱ εὐέλπιδες ἐκεῖνοι περιήγον ἀνὰ τὴν πόλιν κατὰ πρῶτον τὸ ἀνθόπλεγμα τοῦτο, τραγῳδοῦντες τὸ ὠραῖον δημοτικὸν ᾄσμα:

«Τώρα εἶν' ὁ Μάϊς κ' ἡ ἄνοιξι, τώρα τὸ καλοκαῖρι
»τώρα κι' ὁ ξένος βούλεται ὅ τὸν τόπο του νὰ πᾶχῃ».

(*) Δίψακος, νεράγκαθο.

καὶ καταλήγοντες εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ παιδρὸς διδασκάλου, ὅστις, ἐς αὖριον τὸ ἄγριον ὄμμα του, διὰ γλυκισμάτων ὑπεδέχετο τὰ πνευματικὰ αὐτοῦ τέκνα.

*
* *

Καὶ ὁ χωρικός τῆς πατρίδος μου διασκεδάζει τὴν ἡμέραν ταύτην, ἔλληνοπρεπέστερον μάλιστα· διότι χορεύει ὑπὸ τὸν αἶθριον οὐρανὸν μὲ τὸ κόκκινόν του ζωνάρι καὶ τὴν καμιζέλα του περασμένη ἀπὸ τὸνα μονάχα χέρι, τραγῶδει ἐλευθέρως, γελᾷ μὲ τόσαις εὐμορφαῖς χωριατοπούλαις, ὥς ἐνίοτε πολὺ κολακεύει ἐξυμνῶν αὐτάς διὰ τοῦ ἐξῆς ὠραίου διστίχου.

«Ἐβγῆκες 'σ τὴ πρωτομαγιά νὰ δροσιστῇς κυρά μου
»ἐξώστης τὴν ἀγράμπελη κ' ἔκαψες τὴν καρδιά μου.»

Δὲν κρίνομεν δὲ ἀπὸ σκοποῦ νὰ παραθέσωμεν καὶ τὸν ἀκόλουθον μῦθον, ὃν ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς πρωτομαγιάς ἐμάθομεν παρὰ τινος χωρικοῦ, καταστρέφοντες οὕτω τὴν ἀσθενῆ μας σκιαγραφίαν.

«Μία φορὰ μία μάνα ἐγέννησε ἓνα παιδί, καὶ τὸ μοιράνανε ἢ μοίραις του, ὅτι, ὅταν πῆσῃ ὁ τοῖχος καὶ τσακισθῇ ὁ καθρέφτης ποῦνε μέσα νὰ πεθαίνῃ τὸ παιδί.»

Ἡ μάνα του τὴν ἡμέρα τῆς πρωτομαγιάς ἠθέλησε νὰ διαστῇ καὶ καθὼς ἔμπηγε τὰ περόνια 'σ τὸν τοῖχο ἔπεσ' ὁ τοῖχος κ' ἐπέθανε τὸ παιδί. Τότε εἶπε ἡ δυστυχισμένη :

«Ὅποια ἔχει γυρὸ μονογενῆ
»τὸ Μάξι μῆνα μὴ διαστῇ.»

Καὶ τὸ δίστιχον τοῦτο παροιμιακῶς εἰσέτι λέγεται ὑπὸ τῶν χωρικῶν μας.

Ἐν Λευκάδι τῇ 2ᾳ Μαΐου 1884.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Ι. ΣΤΑΜΑΤΕΛΟΣ.

Σ. Π. Σ. Εἰς τὸν κύκλον τῶν συνεργατῶν τῆς «Ποικίλης Στοᾶς» προστίθεται καὶ νέον ὄνομα, τοῦ νεαροῦ καὶ εὐφροῦς φίλου κ. Νικολάου Σταματέλου. Αἱ ἀνωτέρω δημοσιευόμεναι χαρίεσαι περιγραφαὶ τῆς ὥρας αὐτοῦ πατρίδος Λευκάδος, ἐλπίζομεν ν' ἀναγνωσθῶσι μεθ' ὅχι ὀλίγου ἐνδιαφέροντος. Ὁ κ. Σταματέλος ἐνωρίτατα κατέδειξε πολλὴν εἰς τὸ γράφειν χάριν, ἐκ τῶν πρώτων δ' αὐτοῦ δοκιμίων προσημáνει εὐφρόσυνον μέλλον ἐν τῇ σταδίῳ τῶν γραμμάτων. Τελευταῖον ὡς γνωστὸν ἐν ἔργον αὐτοῦ ἱκανῶς ὥρατον, καὶ ὅλως πρωτότυπον, «Ὁ Μπαρμπά-Θωμάς» ἔτυχε τοῦ πρώτου ἐπαίνου ἐν τῇ τελευταίῳ διαγωνισμῷ τοῦ παρ' ἡμῖν καλλίστου περιοδικοῦ συγγράμματος ἢ «Ἐστία».